

ANUL V. - No. 19.
1 August 1929.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în Românul necinstit și înstrăinat!”

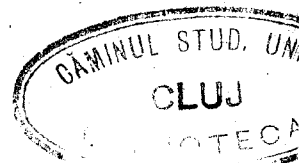
INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine”
Apare la 1 și 15 a fiecărei luni

CUPRINSUL:

I. C. Cătuneanu : Roger Lambelin
Gen. Tarnoschi : Monumentul eroilor jidani.
Șt. Peneș : Jos masca Domnule Batzaria.
E. Popescu : În administrația Statului.
I. Șuşman : Să li se facă dreptate Moților.
Cr. : Inaugurarea Cimitirului Eroilor în comuna
Râul Alb — Hunedoara.
I. Cristache : Cioclii poporului român.
N. B. : Comercianți străini și români
Gh. Ghinea — I. V. Mihai : Imprudența jido-
vească din Căușani — Tighina.
G. Pasculescu : Ceva despre agricultură
Mișcarea Cooperatistă : „*Infrățirea Românească*”:
Apel; *Un Cooperator — Turda* : Sprijiniți
Cooperația română; *I. L. Potra* : Jidanii în
Cooperație; *Redacția* : „Desvoltarea Coo-
perației”; *Correspondență dela o Bancă*
Populară.

Informațiuni.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. Lazar Isaicu.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CLUJ, STRADA B O B N-rul 7

TIPOGRAFIA „ARDEALUL
STR. MEMORANDULUI Nr. 22.

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Roger Lambelin.

Jidovimea de pretutindeni se bucură în taină de moartea unui om întreg. Era întreg, pentru că îi era un adversar pe față. — În taină — se bucură, pentru că pe cel mai bun dintre dușmani, după preceptul Talmudului, ori îl asasinezi (*tob toif shebegoim harog*), ori urzești contra lui complotul infam al tăcerii și cât trăește și când părăsește cu faima renumelui incontestabil trudită viață, tulburată și degradată de acțiunea disolvantă a Jidovimii parazitare. Și cum această lepră își impune tactica prin presa, pe care o stăpânește, dând directive interesate opiniei publice, informată și creiată în sens iudaic, simțim o datorie ca dela această tribună, de unde luptăm de cinci ani contra valului de iudaizare, să spunem cuvântul clar, precis și demn în amintirea aceluia care a fost *Roger Lambelin*, decedat la 15 Maiu 1929.

Născut în Laval la 13 Oct. 1857, a urmat vestita școală militară din Saint-Cyr, se distinge ca ofițer, ia parte la campania colonială din Tonkin, unde a fost rănit, și în 1888 iese din armată cu gradul de căpitan după ce o servise cu merite oficial recunoscute. De atunci înainte, timp de 40 de ani, luptă cu condeiu, ca neînduplecat naționalist, regalist și bun creștin, cu aceeași tărie și cavalierism cum mânuise și sabia. Ajunge în fruntea organizației patriotice și deci antisemite „*Action française*“. Războiul mondial nu putea lăsa indiferent, retras la un adăpost cald și liniștit, pe acest om de elită. Deși avea 57 de ani, la 1 August 1914 intră în al III regiment colonial, ia parte la luptele înverșunate până la Marna; la 7 Sept. 1918 este rănit, se vindecă, participă la expediția dela Dardanele, îndeplinește însărcinări militare în Egipt și apoi în Franța până în Maiu 1918, când, în virtutea legii pentru întinerirea cadrelor¹⁾

cu durere trebuie să părăsească armata pe care a iubit-o și servit-o precum dovedise și la tinerețe și la bătrânețe.

Dar nu numai virtutea militară, ce înflorește la tot pasul în sânul nobilei națiuni Franceze, a împodobit pe Roger Lambelin. Ceeace îl înalță în amintirea contemporanilor, și îl fixează, ca un exemplu în ochii posterității, a fost **curajul civic** ce l'a purtat prin viață.

În timpurile noastre, această însușire sufletească impune tot mai mult, pentru că a devenit tot mai rară și pentru că în timp de pace servește în mod neprețuit interesele națiunii.

A avea curaj civic înseamnă a spune în mod public adevărul, unei societăți, care se simte rău să-l audă; nu pentru că îi poate contesta exactitatea, ci pentru că nu-i convine. Este lumina vie, proiectată asupra unor conștiințe vinovate, scoțând în evidență lipsuri morale, scurtîme de vederi și preocupări egoiste, pe cari cei greșiți ar voi se le țină inpenetrabil ascunse. Conflictul cu atare societate ia un caracter acut, când apostolul neprihănit și neînduplecat îl duce în viața publică. Acolo se ridică în contra lui volbura întunecată a patimilor și intereselor celor demascați, căutând prin mijloace neleale să-l „scoată din circulație“. Și când în această luptă, de partea celor răi se aruncă și forța banului, a presei, a demagogiei și a francmasoneriei — toate puse în mișcare de Jidovimea etern străină și parazită care le stăpânește, — atunci încordarea luptătorului de prea puțini ajutat, ia proporții de o admirabilă putere morală.

Așa trebuie văzută acea activitate a lui Roger Lambelin, prin care nu mai aparține Franței, ci continentului european, ce a desfășurat spre a trezi conștiința lumii post-belice asupra chestiunii, pe care el în trei volume consecutive, diferit

intitulate, o pune sub unul și acelaș frontispiciu: **Le péril juif** (Pri-mejdia jidovească).

În 1921 face să apară în franțuzește un document istoric: traducerea *Protocoalelor Înțelepților Sionului*, cu o prefață de 35 pagini, în care desvăluie influența crescândă a Jidanilor în politica internațională de după războiu și denunță gradul de jidovire al diplomaților dela Liga Națiunilor, mai ales Loyd George. Textul francez a servit de bază la traducerea românească, făcută de Ion I. Moța dela Orăștie, și publicată într'un volum cu note și anexe, care volum a contribuit foarte mult la luminaarea, celor ce voesc să se lumineze, asupra pericolului jidovesc.

În acelaș an 1921, sub frontispiciul „*Le péril juif*“, apare lucrarea în 270 pagini, intitulată „*Le Règne d'Israel chez les Anglo-Saxons*“ (Domnia lui Izrael la Anglo-Saxoni) la Paris, editura Bernard Grasset, rue des Saints-Pères 61;

La 1924, apare în aceeaș editură, sub acelaș frontispiciu, „*Le péril juif*“, cartea intitulată „*L'imperialisme d'Israel*“ (Imperialismul lui Izrael) în 320 de pagini, ocupându-se de chestiunea jidovească în țara noastră dela pag. 112—127;

La 1928 apare în aceeaș editură, sub acelaș frontispiciu „*Le Péril juif*“, opera intitulată „*Les victoires d'Israel*“ (Victoriile lui Izrael) în 239 pagini.

Prin aceste trei lucrări, de o documentare solidă și precisă numele lui Roger Lambelin rămâne luminos fixat în mișcarea antisemită, internațională, ce se desvoltă, încet dar temeinic, ca o firească reacțiune contra acțiunii subversive internaționale a Jidovimii parazitare, lipsită de simțul patriei, și de orice scrupul moral.

Simțindu-se printre campioni civilizației creștine contra Iudaismului cotropitor, el, care era bun creștin, dela înălțimea postului său de luptă, pune la sfârșitul lucrării sale „*Les victoires d'Israel*“ (pag. 244) următoarea reflecție, plină de seni-

¹⁾ Vezi „*L'Action Française*“ din 17 Maiu 1929.

nătate și de viguros îndemn la datorie :

„Soluția chestiunii jidovești, a celei mai îngrijitoare probleme a epocii noastre, este taina lui Dumnezeu. Această soluție este subordonată deslegării altor probleme, pe care un viitor destul de aproape va putea singur să le lămurească. Dar ori cum ar fi, rămâne stabilit, că orice om, care are conștiința pericolelor ce rezultă din puterea și imperialismul lui Izrael, este dator să lucreze cu toate forțele lui, să pună totul în mișcare spre a înlătura acele pericole.”

În el, Franța a pierdut un patriot veritabil de rasă autohtonă, spre deosebire de speța Leon Blum-ilor,

Bokanowski-ilor și Klotz¹⁾-ilor, toți din neamul lui Iuda, asvârliți în fruntea conducerii politice prin caprițul unei democrații suspecte, căputșită de finanța internațională ;

Iar mișcarea antisemită din lumea postbelică pierde un puternic luptător, care prin scrisul său limpede, curajos, și totdeauna documentat, a trezit conștiința generală asupra chestiunii, pe care atât de just a caracterizat-o: *le péril juif*. De aceea, Jidovimea de pretutindeni se bucură în tăcere de moartea lui.

I. C. Cătuneanu.

¹⁾ Acesta condamnat la închisoare corecțională pentru excrocherii specifice jidovești, după ce a fost ministru al Republicii franceze.

Cutezanța Jidanului.

Monumentul eroilor jidani.

Ziarele, ne aduc știrea că, în Capitală s'a pus temelia unui monument, care se va ridica în memoria eroilor jidani, cari au căzut pentru „Patrie”.

Eu — ca bătrân — care nu prea înțeleg lucrurile cu ușurință, mă întreb: oare despre care „Patrie” să fie vorba aci, întrucât știu că, pe cea „Românească”, Jidanii dela mic la mare, nu numai că, n'o iubesc, dar încă zilnic ne dau dovezi certe că, voesc s'o distrugă și de s'ar putea, chiar s'o șteargă din cartea lumii și-atunci dacă e vorba de o altă „Patrie”, a lor — a jidanilor — de ce ridică monumentul în capitala României și nu în capitala țării la care le este îndreptat gândul ? !...

— Ziarele ne mai vestesc că, cu ocazia punerii petrii fundamentale a aceluia monument, în marea sinagogă s'a mai făcut și un serviciu divin, pentru prăznuirea celor 10 ani trecuți, de când Jidanii ce locuiesc în România au căpătat drepturi politice. Dar eu știu că Jidanii au început, să capete drepturi politice în țară, încă de acum 50 de ani, adică dela 1879. Atunci de ce oare tocmai după atâți amar de ani, se gândesc să mulțumească lui Dumnezeu pentru acel act și încă simțesc de-a lor datorie, ca la acest serviciu religios, să ia parte acum și cât mai mulți bărbați de stat — Români de sânge, — între cari chiar și foști miniștri și în special *un reprezentant oficial al ministerului de războiu* ?

Oare, la efectuarea acestei pioase rugăciuni, numai *prezența ministeru-*

lui de războiu este de neapărată nevoie, pe când a celorlalte ministere este facultativă și oare pentru care motive ?

Da, Jidanii au dreptate ! Un gând mai pervers și o ascundere a crimei ce urmăresc, nici nu se putea mai bine imagina și ascunde sub faldurile talmudului, decât așa cum s'a procedat !

Încep acum a mă lumina și eu că, adică Jidanii doresc : să ridice un monument, pentru comemorarea *eroilor soldați jidani, cari și-au sacrificat viața în războiu pentru Patria Română !*...

Doamne ! O rușine și o sfidare mai sfruntată a *adevărului* ca aceasta, eu cred că nici nu se mai putea imagina alta !

Când este fapt cert și bine stabilit, nu numai de noi cei cari am luptat pe front în războiul mondial și care am văzut cu ochii purtarea mișelească a soldatului jidan, dar apoi când chiar împăratul Wilhelm, Kaizerul Germaniei, dela înălțimea tronului lui, a fost acela care, în mod oficial, a recunoscut și a spus în gura mare, să poată fi auzit de toată lumea, că, Jidanii din cadrele armatei Române, s'au purtat în modul cel mai mișeleș cunoscut în războaiele omenirii, întrucât, pe lângă că toți până la unul, se transformase în spioni ai armatei pe al cărui steag jurase credință, dar apoi dezertau în masă la Nemți și le divulgau — chiar fără a fi întrebați — tot ce știau, ca parte slabă și tot ce putuse ei prinde. Apoi tot ei — soldații evrei — erau acei care arătau și conduceau la atac coloanele germane,

prin punctele cele mai vulnerabile !. . Această purtare a soldaților jidani l-a scârbit pe împărat până în adâncul sufletului lui și l-a silit, să-i blesteme, considerându-i ca pe niște ființe josnice, cu suflete spurcate și perverse. (A se vedea discursul Kaizerului ținut trupelor și ofițerilor lui la Buzău).

Când se știe că, chiar dela decretarea mobilizării, toți soldații jidani, cari n'au mai putut încăpea pe la părțile sedentare, prin intrigi și corupții au isbutit, a-și face serviciul militar pe la coloanele de subsistență, pe la depozitele de alimentare și furage, pe la spitalele temporale și prin toate celelalte servicii, cari — prin natura lor — erau afară din zona focurilor.

Când se știe — chiar în mod oficial — că toți comandanții unităților din zona focurilor erau siliți și chiar obligați, să culeagă din acele unități pe toți soldații jidani și să-i trimită la serviciile de dinapoi ca fiind cauza constantă care da naștere la tot felul de panici, absolut nejustificate.

Când se știe că, toți soldații jidani mai de seamă și cu oarecare greutate socială au fost „*mobilitați pe loc*” situație necunoscută până aci în scriptele armatei și pe care numai premeditarea lor drăcească a născocit-o, fiindcă, le convenea de minune, întrucât pe lângă că nu se mișcau din casele și din așternuturile lor de puf, moi și calde, înmulțindu-se ca ploșnițele, dar le înlesnea și tot felul de afaceri mai mult decât rentabile, cari i-au ajutat, a deveni milionari și în același timp erau considerați, ba chiar compta pe situațiile armatei ca făcându-și *serviciul efectiv* la trupă, ceea ce le-au adus și folosul moral de a primi chiar grade militare, pe când adevărații soldați români, îndurau pe front tot felul de mizerii și mureau de frig și de foame.

Apoi, cine nu știe că, toate lagărele de prizonieri mai ales acele de prin Austria și Germania, erau pline de soldați evrei din oastea românească, cari se predase în bloc și mișelește și — după intervenția ascunsă a Cahalului — toți acei care n'au mai putut încăpea ca traducători de limba română prin diferite lagăre, au fost — după ocuparea Bucureștilor — trimiși în țară ca ajutoare a trupelor de ocupație Aci în unire cu semenii lor rămași în țară, ca nefiind militari, au avut ocazie a-și arăta și sufletul și credința către Tron și Țară. La adăpostul trupelor de ocupație furau și jefuiau tot ce le ieșea în cale și mai ales despoiau

pe nenorocitul de țaran, fără pic de milă sau îndurare. Siluiau chiar copilele nevârstnice de 8—10 ani, necinsteau pe nevestele românce, iar acei nenorociți săteni, cari cutezau să protesteze ori numai să crănească ceva, erau imediat împușcați ca niște câini turbați, fără nici o remușcare.

Să nu se creadă că, toate aceste fapte mârșave și criminale sunt exagerări. Nu. Realitatea a fost cu mult mai tristă, mai dureroasă și mai sfâșietoare decât o descriu eu aci.

Și când mă gândesc la toate aceste oribile crime, care se săvârșeau chiar ziua în ameză mare pe tot lungul teritorului ocupat de inamic; când mă gândesc că, atari neleguiri și atrocități, care nu s'au mai petrecut nici chiar în timpul războaielor preistorice, eu ca bătrân ostaș mă întreb:

De unde au răsărit oare, acei *eroi jidani, soldați în oastea românească* în memoria cărora astăzi, primul rabin Niemerower înalță în templul Carol din Capitală rugăciuni pentru pomenirea memoriei lor?!...

De ce și pentru care motive, acest rabin solicită dreptul ca la aceste rugăciuni ale lui, să ia parte activă bărbați de stat Români de sânge și în special „*ministrul de războiu*”?!

Primul rabin — Niemerower — este acela care fără pic de rușine sau cel puțin de jenă, și-a permis, să ceară — chiar dela înălțimea tribunei parlamentare — pedepsirea episcopului ortodox dela Buzău, pentru faptul că, acel prelat, a refuzat să se fotografieze între cei doi rabini din localitate. Primul rabin Niemerower — zic — știe și are deplină cunoștință despre toate crimele și nelegiuirile arătate mai sus și săvârșite de către soldații evrei, ostași în armata română, cu ajutorul semenilor lor. El mai știe că a vorbi de eroi jidani din timpul războiului în țara românească, este a pălmui curatul și sfântul adevăr în fața minciunii sfruntate; cu toate acestea conștiința nu-l muștră! Și nu-l muștră pentru că, — ca om — deși vede bine și simte toate mișeliile săvârșite de credincioșii săi, totuși — ca *Jidan* — și'n particular ca reprezentant executor al *Protocolurilor înțelepților Sionului*, închide ochii și face pe nevinovatul. Se îmbracă în haina lui preoțească, a moralei de ochi, pentru că să aducă la îndeplinire porunca Cahalului, în fața căruia nici nu poate crăcni. Pentru că după urma lui — a cahalului, el, în loc de a rămănea un simplu vânzător de vechituri ca și atâți alți semenii ai lui, a ajuns unde se găsește și trăește ca un

vierme în rană și nici nu se mai gândește măcar la durerea ce pricinuește poporului — român, din sângele căruia se hrănește.

Dacă — în adevăr — Jidanul ar ținea suflătește la Țara și poporul românesc, care-l hrănesc și dacă în sufletul lui, Jidanul, n'ar ascunde dorința nestrămutată urmărită de Cahal, aceea de a submina existența statului Român, compromițând nu numai siguranța și țăriia tronului, precum a isbutit a face cu principele Carol prin grațiile Jidoavcei Wolf, dar și pe toți bărbații de stat, pentru că apoi, să le ia ei locul și astfel să poată aduce și aci starea de lucruri din Rusia, unde toate căpeteniile au fost ucise și distruse, iar poporul rămânând astfel fără cap, fără conducători, ei — Jidanii — ascunși după puterea armatei roșii — îl silesc, să muncască câmpul în folosul lor.

Dacă — zic — Jidanii n'ar urmări în ascuns distrugerea statului Român, atunci și-ar fi dat seama că, țara are eroii ei, care nici nu se știe unde sunt, cine sunt și cum trăesc, — dacă mai trăesc — și are și *eroul ei necunoscut*, pe care îl proslăvește și la al cărui mormânt tot poporul cumințe din țară — indiferent de ori ce religie și credință, ar fi — îngenuchează cu cea mai adâncă smerenie privind cu evlavie la lumina flăcării ce-l luminează și care nici odată nu se poate stinge.

Deci, ce rost mai poate avea în aceeaș țară un *nou erou*, fie el chiar *necunoscut*? În care țară din lume — fie chiar cea mai poliglotă cum e America — se mai află *două monumente de eroi necunoscuți*?

Că în războiu au murit și Jidani, cine poate susține contrariul, mai ales când numai tifosul exantematic a făcut atâtea victime, fără a ținea compt, nici de religie, nici de grad și nici de poziție socială.

Jidanii toți, dar în special rabinul șef Niemerower, ca om cult știe cu certitudine, că actualul nostru ministru de războiu, cunoaște la perfecție purtarea în războiu a soldaților de rit mozaic și ca atare ei — Jidanii — ca să-l poată supune la oarecare acte de compromitere a adevăratei lui credințe ostășești, nu s'au sfiit a-l invita, să ia parte *oficială* la punerea petrii fundamentale a acelui monument, fiind pe deplin încredințat d. rabin Niemerower că numai în atare calitate, un general ca Cihoschi putea să-și calce pe inimă și să delege un reprezentant.

Și Doamne! Ce se va fi petrecut oare în sufletul colonelului delegat, pe care a căzut păcatul, să execute *ordinul ministrului*? Apoi ce mină va fi făcut acel sârman colonel-delegat în momentul când trebuia să țină și un mic discurs?... Din buze și de ochii lumii a trebuit să spună ceva de bine, dar totul era detestat de sufletul lui de ostaș Român.

Iată dar gândul Cahalului dat pe față și pentru a cărui realizare rabinul șef nu se sfiște dela nici un mijloc fie cât de pervers.

Din toate acestea rezultă în mod cert faptul că, ridicarea unui monument în *memoria eroilor jidani* este un truc și un plan diabolic făcut în scopul ca — la un moment ce-l vor socoti prielnic — Jidanii, prin *presa lor*, să poată spune lumii întregi că dovadă, că ei au contribuit și cu sângele lor la întregirea neamului, este chiar *monumentul*, la a cărui înălțare nu numai că, n'a protestat nimeni, dar apoi chiar ministrul de războiu al țării luând parte în mod *oficial*, a recunoscut prin aceasta sacrificiul de sânge evreesc făcut pentru țară!...

Voiu reveni în alt număr

GENERAL I. TARNOSCHI
lași.

Jos masca Domnule Batzaria!

Domnul *Nicolae Batzaria*, Român macedonean, fost și ministru într'un guvern turcesc, ne înflăcărase și ne răscolise toată mândria națională românească prin vorbirea rostită la Cluj, în ziua de 23 Iunie 1929, cu ocazia Congresului Ligii Culturale.

Atunci l-am cunoscut personal pe Dl *Batzaria*, și rămăsesem cu impresia, că animatorul nostru — despre care vorbesc — este un bun Român și un bun creștin.

Mare mi-a fost desamăgirea, când

întâmplător la bărbier — dau de articolul „*In numele libertății*” semnat de *N. Batzaria* și publicat în ziarul cușer jidovesc „*Dimineața*” din 4 Iulie 1929 No. 8099. Acest articol este o urmare a proiectului de lege asupra cultelor, în care se prevăd penalități „*închisoare dela șase luni, la doi ani, — pentru membrii clerului cari vor agita în biserici și tot închisoare dar pe jumătate, pentru laici cari vor face acelaș lucru*”.

Luați aminte stimați cititori, ce

serie Dl *Batzaria* — faimosul orator dela Congresul Ligii Culturale din Cluj — în legătură cu această măsură înțeleaptă și patriotică a ministerului Cultelor:

«Cetățenii de cult mozaic se văd cei mai loviți nu în chestiuni de domeniul teoretic, ci în libertatea cultului și în interesele reale a căror primejdie constituie o lovitură și pentru interesele obștești ale statului român. ¹⁾»

Un exemplu pentru dovedirea acestei afirmații. Comunitatea evreiască din București, întreține din fondurile și veniturile ei o mulțime de instituțiuni de binefacere și de cultură: spitale, aziluri, școli, etc.

Vorbind în special de școli, trebuie relevat că la toate școlile acestea limba de predare este limba română.

Iată dar o comunitate care ușurează sarcina statului și contribuie prin sacrificii consimțite de dânsa la alinarea suferințelor, la propășirea culturii și la crearea unei atmosfere de progres și civilizație».

Mă opresc... și constat, că Dl *Batzaria*, înflăcăratul vorbitor dela Congresul Ligii Culturale dela Cluj, nu este Românul și creștinul ce credeam, ci este un farsor, un simbrias al Jidanilor — un *procuror al libertății* costaforiane și poate un francmason. Iată deci, cine este mascatul vorbitor dela Cluj. — Dar bine *Dle Batzaria*, dacă Dta din lipsă de bani ți-ai vândut condeiul, munca și sufletul Jidanilor din Sărindar, cu ce drept și în numele cărei virtuți morale ne-ai vorbit la Congresul Ligii Culturale din Cluj, în tonul răposatului *Nicu Filipescu*?

Cu ce îndrăzneală ai călcat în sanctuarul nostru — al serbării Ligii Culturale — să ne amăgești cu vorbe frumos sunătoare, pentru ca la două săptămâni să protestezi, în numele libertății jidovești contra unor măsuri înțelepte de a pune la punct, pe agitatari?

Nu știi Dta simbrias al lui *Juda*, că România Mare s'a făcut cu prețul vieților și al sângelui vărsat de Români, și numai de Români?

Nu știi Dta slugoiu al Sărindarului că Jidovimea, — ale cărei interese le aperi, — ne-a spionat, ne-a trădat, a dezertat, ne-a schingiuit prizonierii prin lagărele dușmane, ne-a jefuit țara cu ajutorul inamicului,

ne-a speculat alimentele și echipamentul în timpul războiului?

Nu știi Dta, *procuror al umanității* costaforiene, că toate atentatele, toate agitațiile, toate spionajele, toate contrabandele, toate hoțiile și falsificările sunt inițiate, conduse și săvârșite de Jidani, a căror apărare, te trudești să o susții?

Nu știi Dta, — scurt-văzător al durerilor și suferințelor poporului din care, pe nedrept te fălești că faci parte, — că în spitalele, în asilurile și în școlile susținute de Jidani, nu este nici-un picior de Român?

Atunci cu ce drept, și în puterea cărei virtuți morale aperi pe Jidani, «care ne sugrumă națiunea» și vrei să-i sustragi dela sancțiunile, foarte înțelepte; prevăzute pentru agitații?

Să știi un lucru simbrias inconștient al Jidanilor din Sărindar, că atât subsemnatul, cât și adevărații Români știu, un lucru pe care, Dta nu voești să-l știi, și anume:

Că România Mare, precum a fost făurită cu viețile și cu sângele Ro-

mânilor și numai al Românilor, tot așa într'un viitor pericol, tot numai România o vor apăra și ocroti, cât timp gazdele Dtale din Sărindar dimpreună cu tot neamul lui *Iuda* în a cărui soldă te găsești ne va spiona, ne va trăda, va dezerta și ne va jefui ca în trecut! Deaceia căutăm să curățim țara de ei!

Ai înțeles *Dle Batzaria*?

Jos masca! Și caută atât Dta, cât și gazdele cărora ți-ai vândut condeiul, munca și sufletul, să vă mutați cât mai degrabă peste Nistru, în locul libertății, umanității și egalității sovietice-jidovești.

ȘT. PENEȘ

vis a vis-ul dela masa Ligii din Cluj.

P. S. Azi când publicăm articolul de față, suntem informați că Proiectul de lege despre care se vorbește în text, în urma intervenției Jidanilor era să fie luat dela ordinea zilei.

Bucură-te deci *Dle Batzaria* și cere plată dublă dela gazdele Dtale din Sărindar, că scrisul de care ne ocupăm era să aibă efectul dorit.

Să știi însă, că după bucurie urmează întristare. N. R.

In administrația Statului.

Dreptul de proprietate este ceva firesc, ținând seama de faptul că toate materialele firii nu au o valoare pentru om, dacă asupra lor nu se depune o cantitate de muncă. De am lua ca exemplu porumbele depe marginea drumului și acestea ne spun că, dacă nu te muncești să le strângi cu grijă dintre spinii care le apără, și ele nu pot fi folosite. Și atunci când le-ai strâns în mână prin dreptul muncii depuse sunt ale tale și nimeni nu are dreptul să ți le ia. De aci se naște păcatul „a fura.”

Nu vorbim despre păcatul care vrea să tăgăduiască dreptul de proprietate și care e hoția dusă la maxim, transformată în virtute.

Cum se manifestă acest păcat al hoției în administrația statului?

Statul vrea să fie forța organizată, care stăpânește și conduce pe oameni. Însă legătura dintre cetățean și stat nefiind aceea care leagă pe om de Dumnezeu, cetățeanul este un continuu revoltat contra statului și îl înșală cât poate. Pentru aceasta prea ades în concepția oamenilor, bunurile statului se confundă cu bunurile lor.

La aceasta se adaugă astăzi nesiguranta muncii. Statul crede de datoria sa să țină pe funcționari sub presiune prin aceea că nu îi asigură situația, îl face să creadă că în fiecare moment poate fi dat afa-

ră și lăsat pe drumuri. Din această nesiguranță a muncii, vine și faptul că în toate instituțiile statului, fiecare caută să se asigure pentru ziua de mâine și fiecare unde poate confundă bunul statului cu bunul său, adăugând: „Și așa nu sunt răsplătit în deajuns pentru munca mea.”

De fapt „a nu fura” înseamnă a nu lua lucrul altuia decât cu propria lui voe. Însă omul judecă singur: „Atunci când stăpânul un îmi asigură ziua de mâine, „a nu fura” înseamnă „a lua fără să te prindă ceea ce de fapt este dreptul tău”. Aceasta este o situație concretă, devenită peste tot normală.

Controlul oricât de bine ar fi organizat nu are o importanță prea mare. Mai întâi el înseamnă să ții o armată întreagă de funcționari bine plătiți în funcții neproductive și al doilea când cineva vrea să te înșele oricât ai sta după urma lui, tot te înșală.

O parte din rău provine și din faptul că statul nu sădește în inima și mintea oamenilor săi, idealul ce îl mână la lucru și la luptă. O muncă nu se poate desfășura cu cel mai mare rendement, dacă în timpul luptei și cel din urmă slujitor nu privește înfrigurat mărețul scop al luptei pentru care pune toate puterile sale și pentru care, de este nevoie, se jertfește. Conștiința idealu-

¹⁾ Fostul ministru al cultelor în guvernul liberal Dl *Alexandru Lapedatu*, apăra interesele Jidanilor în legătură cu proiectul de culte al Dlui *Dr. Aurel Vlad* cu aceleași cuvinte ca și Dl *Batzaria* — Cel dintâi este un Român ardelen, iar al doilea un Român macedonean, care se întâlnește pe aceeași temă, când e vorba de apărarea intereselor jidovești.

lui pentru care se lucrează. De aceea nu se îngrijește statul mai de loc. Deși fiecare om — și cel mai din urmă — este o personalitate, care nu se simte bine, când nu are conștiința scopului final al lucrului său.

Nu salariul este cauza pentru care se fură: ci deosebirea de ideal între stat și oamenii săi. Idealul familiei unui funcționar este despărțit de idealul statului.

La acestea trebuie să adăugăm faptul că astăzi educația oamenilor învață pe oameni: „trăirea în cât mai multe și mai mari plăceri.“ Această trăire la cei mai mulți constituie forța de viață. Și atunci, pentru procurarea plăcerii nu se aleg mijloacele.

Ce face statul? El luptă contra acestui păcat, întrebându-l pe deapă. Și asta destul de rar. Dar pedeapsa nu are putere, dacă nu

este însoțită de elemente constructive.

Și aici, singura putere care poate remedia răul este puterea creștină. Înfăptuirea grupului economic creștin elimină și acest păcat. Organizarea creștină lasă fiecăruia munca sa, — fiecare fiind proprietarul muncii sale, — dirijează această muncă și o valorizează după nevoile reale ale societății și în aceea școală socială, sămănătoare de ideal, pe care o dorim fiecărui grup se fixează sub supravegherea Domnului nostru Iisus, drepturile și datorile fiecăruia, jertfele la care trebuie să consimtă și bucuriile ce i se cuvin.

Vom analiza și alte aspecte ale acestei probleme.

ing. EM. POPESCU

Directorul ziarului „Voința Dragostei“, ziar de profundă gândire și simțire creștină

— Hunedoara.

Să li se facă dreptate Moșilor.

Este oare inimă românească, care să nu se înduioșeze la strigătul de durere al Moșilor?

Este Român, care să nu vadă legimitatea cererilor lor și care să nu aștepte să li se facă dreptate, acestor oropsiți locuitori al Munților Apuseni?

Nu li se face și n'o să li se facă dreptate, pentru că glasul lor de jale, n'a găsit și nici nu găsește, ecou în inimile guvernanților.

Pădurile n'au putut fi scoase din mână consorțiului Tischler, Fischer, Grödel, Urmanczi, care-și urmează mai departe, planul de distrugere, ajutați de oameni fără suflet, care nu văd mai scump sutele de mii de suflete de Moși, și nu-i prețuiesc mai presus, pe cei mai vrednici fii ai Ardealului, decât pe cele mai salbatice feare, străine, cari ne omoară în mod viclean răpindu-ne existența: ce-a fost și este pădurea.

Vă întreb domnilor guvernanți, care ați condus și conduceți, nu era în drept, ca să li se facă dreptate Moșilor după ce au trecut zece ani dela scăparea din jugul străin?

Oare suferințele lor de veacuri, jertfa atâtor dintre ei, nu le dă dreptul la viață?

Așteptat au ei decenii, ziua desrobirii, când lăcrămând de fericire să vadă sclipind, pe crestele munților lor, baionetele ostașilor români, pentru ca astăzi, după 10 ani dela unire, să cerșească pâinea, în timp ce aceia ce i-au schingiuit, clădesc palate, împlântând steagul dominației

nii talmudice, pe un pământ, udat cu lacrimi și cu sânge?

N'a fost în deajuns cunoscută durerea și nedreptatea — care s'a făcut și s'a săpat în inimile Moșilor, — prin strigătul lor, strigăt ce-a străbătut până la Treptele Tronului, când Făuritorul României Mari, gloriosul Rege Ferdinand I, a primit delegația Moșilor, cu multă dragoste, căutând să le aline suferințele, asigurându-i, că Moșilor li se va face dreptatea.

Cu durere trebuie să amintim, că de atunci s'au scurs 3 ani, fără ca guvernanții acestei țări, să fi făcut cătuși de puțin, ceva pentru Moși; s'au scurs în acești, 3 ani multe mii de hectare de pădure, furnizându-le, societățile exploatare și distrugătoare, peste graniță, de unde s'a umplut de aur buzunarul fără fund al Jidanului cutropitor; iar platoul munților rămâne pleșuv, Moșii se pregătesc de pibegie, vorbesc de emigrări în Brazilia și nu se mai pot aștepta la dreptate și legalitate.

Ca o ultimă scăpare Moșii au cerut, să fie colonizați, preferind să-și părăsească căminul, decât să fie ei complici călăilor codrilor, ce le-a alinat copilăria, a codrilor din freământul cărora se desprinde povestea cea mai frumoasă a neamului lor de viteji.

Dar nici această ultimă cerere, nu le-a fost satisfăcută, așa că azi se văd în cea mai grea situație, pe care o poate răbda un ținut. Ași

putea să spun, că locuitorii munților, se văd amenințați, pe urma distrugerii pădurilor lor, de către Jidovii parazitari, după cum o mare parte dintre locuitorii Japoniei se văd amenințați și îngropați, de uriașele cutremure, care se produc în acea parte a locului.

În Japonia cutremure, pe urma unor erupții vulcanice, iar la noi, ruină și pârjol pe urma Jidanilor, cari s'au năpăstuit ne-opriți de nimeni, asupra țării noastre.

Să nu uităm că după-cum sinistrității unor timpuri se pregătesc pentru o nouă viață și pentru o nouă muncă, tot așa se pregătesc și în unele ținuturi din țara Moșilor, pentru a-și putea salva pădurile din mâna jefuitorilor, pe cari guvernele perindate la cârma țării, nu le-au salvat, ci au lăsat această parte de țară, în mâna dușmanului ce-o exploatează, după placul lui.

Locuitorii munților au așteptat cu a deosebită dragoste venirea la pulere a lui Iuliu Maniu, adevărat guvernului Național Țărănesc, dela care au așteptat, după cum era în drept, ca momentan ce vin la cârmă, să salveze situația Moșilor, printr-o trăsătură de condei, după cum era și firesc lucru, după promisiunile făcute.

Dar vedem cu lacrămile în ochi, că și azi pădurile noastre se exploatează de cei mai mari dușmani ai neamului românesc, întocmai cași sub guvernele trecute.

Vedem că și azi bietul Moș, este sclavul lui Tischler și alui Grödel, cari dominează munții Apuseni, prin mai multe soiuri de unelte și venetici. Nu s'a schimbat situația în viața muncitorului. Muncitorul lucrează și azi la Jidan 18 ore pe zi, fără întrerupere, cu pâine goală blestămându-și soarta; ba ce este mai mult, că pe lângă munca ce depune mai e și supus torturii jidovești: după cum am auzit că întruna din zile, un oarecare frate de-al nostru, a fost ținut de gură și aruncat în apă și bătut, de către Jidanul Lanțad, care conduce exploatarea lui Tischler. Ați auzit domnii mei, cari sunteți în consiliul de administrație al acestor firme cum au început jupânii să ne omoară?

M'am mirat mult, că nu am auzit ca cineva să se fi interesat de fapta brutală a jupânului, n'am auzit nici primar, nici notar, nici un organ, ca să se intereseze de soarta muncitorilor, care sunt azi sub un tratament, ca sclavii din cele mai neumblate părți ale Africii.

Nu s'a făcut dreptatea precum era făgăduită, nu s'a luat nici o

măsură de îndreptare, în afară că în toate comunele s'au schimbat primarii, pe motivul că nu au fost pe placul antreprenorilor Jidanilor.

Nici o măsură bună, nici o rază de lumină, nu se vede, nici azi, lucind din partea aceloră, dela care am așteptat mai mult ca dela alții; nu vedem prin comună decât receptorul, care se silește a ne cere bani, ori noi ne așteptam să vedem prin comună și oameni de-ai dreptății, cari să vină să vadă soarta nenorocită a Moțului, care muncește din zorii zilei, la Jidanul Tischler. Ne așteptam, că drepturile noastre la păduri, se vor face acum, după ce a venit un guvern de „legalitate” și „dreptate”. Știam că strigătul nostru, de suferință, a pătruns în oricare inimă, unde mai este sânge de Român; mare a fost așteptarea noastră, după dreptate, dar mai mare ni-e azi mirarea când vedem că și azi sub guvernul Național-Țărănesc, sub un guvern în care sunt cei mai mulți urmași ai Neamului de suferință, din trecut, vedem că pentru Moți nu se face dreptate.

Ca unul care cunosc în câtva trecut Moților și ca unul care cunosc situația de azi a Munților, ași ruga respectuos, guvernul, ca fără întârziere, să oprească devastările pădurilor din Munții Apuseni și pe o cale legală să apere pe nenorociții locuitori ai munților, locuitori

cari peste câțiva ani, vor fi cei mai mari cerșitori din țara lor bogată.

Totodată aflu, că nu ar fi bine, ca să mai încercați mânia Moților, fiind trecutul lor așa de cunoscut sub regimurile de tortură, ci să plecați urechea la glasul lor de jale, făcându-le dreptate căci prea mult le-ați pus la încercare răbdarea.

Am răbdut, spun Moții zece ani, crezând că se va face dreptatea și nu am vrut să arătăm lumii, că suntem oameni fără ordine.

Dar văzând că drepturile noastre istorice, la păduri și pășuni, pentru care noi am luptat, pentru care drepturi au fost trași pe roate străbunii noștri, nu ni se dau pe lângă că s'a făcut atâta intervenție din partea luptătorului și a străbunului nostru Dr. Amos Frâncu, ne vom solidariza și vom apăra cu sfințenie pădurile noastre, cari sunt totodată ale copiilor noștri, precum sunt și peatra de granit, la granița de apus a țării noastre.

Știu că în urma acestor rânduri voiu fi vânat cu multă tirănie, de egoismul celor care stau în serviciul de afacere al Jidanilor, dar voiu căuta pe orice cale, să-mi fac datoria de Român, așa după cum ne poruncește umbra eroului lancu.

TEODOR ȘUȘMAN

delegat al Moților la Majestatea

Sa Regele în 1925.

— Răchițele, jud. Cluj. —

Inaugurarea Cimitirului Eroilor

în comuna Râul Alb (județul Hunedoara).

Duminecă în 30 Iunie 1929 s'a inaugurat Cimitirul Eroilor în comuna Râul Alb la inițiativa unui grup de 10 învățători și învățătoare din plasă în frunte cu dl Golumbeanu.

Mitropolia din Sibiu era reprezentată prin părintele protopop Ioan Duma din Petroșani, iar Episcopia din Lugoj prin părintele Izidor Saturn din Merișor, garnizoana Deva prin dl Maier Angelescu, iar garnizoana Petroșani prin dl Maier C. Sârbulescu. De față era muzica Școalei de Arte și Meserii din Deva, un pluton de grăniceri comandat de dl Locot. Titiien, și o sumedenie de oameni de prin comunele vecine. Zece preoți români — ortodoxi și uniți, au servit parastasul și sfințirea apei — pentru osemintele eroilor, culese de prin munții Hațegului și așezate în 8 lădițe, învăluite cu tricolor. Răspunsurile au fost date de corul bisericesc din

Hațeg, condus cu multă măiestrie de părintele protopop Dr. I. Popescu.

Parastasul și sfințirea apei s'au făcut în curtea Sfetei Biserici.

După terminarea serviciului divin, și stropirea cu apă sfințită a osemintelor și a gropilor, cel dintâiu cuvântează păr. protopop I. Duma, care în cuvinte alese și bine simțite arată epopeia întregirii neamului și marele sacrificiu adus de eroii anonimi cum sunt și osemintele din fața noastră pentru ca noi urmașii să ducem o viață tihnită și fericită în hotarele României Mari.

Al doilea vorbește părintele I. Saturn, care relevând suferințele Românilor sub vechea stăpânire, scoate în evidență imensele sacrificii aduse de Armata Română pentru întregirea neamului, și încheie cu rugămintea ca toți Românii fără deosebire de credință politică sau confesională, să lucrăm în bună înțelegere pentru

binele și fericirea Patriei.

Urmează la cuvânt dl Maier Angelescu, care plin de avânt și în suflete, arată sacrificiile imense aduse de armata română pentru desrobirea fraților subjugăți, lasă să se întoneze rugăciunea pentru odihna sufletelor celor căzuți pe câmpul de onoare, dar cere și deșteptarea acestor suflete pentru ca să ne călăuzească pe noi supraviețuitorii în desăvârșirea operei, la a cărei înfăptuire ei eroii au contribuit cu prețul vieții lor.

Al patrulea vorbește dl Maier de jandarmi C. Sârbulescu, care mărturisind că însuși a luat parte la luptele din Munții Hațegului, arată elanul de însufletește a ostașului român și seninătatea cu care mergea de multeori — în fața inamicului superior ca număr și armament — la moarte sigură. În fața mormintelor deschise, cheamă pe cei de față să imiteze vitejia ostașilor căzuți pentru desrobirea fraților, și blestemă pe aceia care în fața pericolului nu ar urma vitejia eroilor a căror amintire o sărbătorim azi. Roagă pe locuitorii comunei Râul Alb să îngrijească — ca de o comoară sfântă — de osemintele eroilor, adunate în Cimitirul inaugurat acum, după 10 ani dela întregirea neamului.

Ia cuvântul apoi, însuși inițiatorul serbărilor, și al ridicării monumentului eroilor, dl Petru Golumbeanu, învățător în Râul Alb și președintele Cercului Cultural „Însufletește”. Dsa după ce mulțumește tuturor celor prezenți pentru concursul dat, după ce arată istoricul inițiativei de a ridica la poalele Carpaților, un Monument al eroilor și un Cimitir în care să adune osemintele eroilor căzuți pentru întregirea neamului, dar răspândite prin Munții Hațegului, făgăduiește că va continua să crească generații întregi de copii devotați patriei și M. S. Regelui Mihail I, căruia îi urează viață îndelungată plină de fapte mărețe. Muzica întonează „Imnul Național”.

Programul părea terminat, când se anunță la cuvânt și d. Ștefan Penes. Dsa cere asistenței, să-i permită să spună câteva cuvinte, profitând de această marea serbare curat românească. Ca unul trăit sub vitrega stăpânire maghiară, cunoaște lăcatul ce trebuia să închidă simțemintele ce-i frământau sufletul, dar azi când vitrega stăpânire s'a sfârșit de brațul de oțel al ostașului român, azi poate vorbi neîncătușat, și spune că România Mare a fost făurită numai cu viețile, cu sângele și cu suferințele sutelor de mii de

Români, morți sau mutilați pe câmpul de luptă — (lucru pe care îl accentuază de două ori), iar tot ce era de neam străin, în armată, — a îngroșat rândurile dezertorilor, ale spionilor, ale oprimatorilor și ale jefuitorilor. Să nu uităm deci că într'un viitor războiu, atât țara cât și Regele tot numai pe ostașul român se poate baza, și nici decum pe străini, care vor juca același rol sinistru de spioni, de dezertori, de oprimatori și de jefuitori ca și în trecut. Așa stând lucrul, avem cu toții datoria, în timp de pace să ne îngrijim cu tot dinadinsul de țaranul român pentru ca să-l ridicăm la rangul ce i se cuvine, fiind înaintat în cultură, în bună stare materială și morală.

Și pentru a ajunge acest imperativ, să alungăm dintre noi vrajba politică, vrajba confesională, sau vrajba personală — și uniți în cugete și în simțiri să luptăm ca România să fie a Românilor.

Apoi preamărind memoria eroilor a căror oseminte ne stau în față, făgăduiește că va lupta, ca moștenirea primită dela ei s'o lase, mărită și curățită de străini, urmașilor săi.

Lădițele cu osemintele Eroilor se coboară în morminte, în salvele de puști și în cântecul vitejesc executat de corul din Hațeg.

A urmat masa comună aranjată în casa fostului voluntar *Stoichița Nandra*, în cea mai bună dispoziție. Masa comună a fost aranjată de Dna și Dșoarele învățătoare. Au

vorbit pâr. prot. *Duma* pentru corul din Hațeg, pâr. *Saturn* pentru inițiatorii serbării și Corpul didactic, *Șt. Penes* pentru Cler și Corpul didactic, cerând ca acești doi factori principali să lucreze cu stăruință pentru ca poporul român să câștige în România Mare și supremația comercială, industrială și financiară, așa precum a câștigat supremația politică.

Pâr. Saturn l-a asigurat pe antivorbitor, că atât în trecut și-a făcut datoria scoțând pe Jidanii din Borul Mare, înlocuindu-i cu Poenari, dar și în viitor își va face-o cu aceeași dragoste și statornicie.

La aceste serbări au fost reprezentate gazetele „*Avântul*” din Petroșani prin proprietarul ei *DI V. Taloescu* și „*Apărarea Națională*” din Arad, prin directorul ei *DI Dr. Dioniziu Benea*.

Dela aceste Serbări Naționale au lipsit secretarul comunei, prefectura județului și reprezentantul Cultului Eroilor.

Am aflat că inimoșii învățători, din Cercul Cultural „*Insuflețirea*” au întâmpinat multe piedeci din partea factorilor chemați să le dea tot concursul.

Stimaților: Învățătoare și învățători din cercul cultural „*Insuflețirea*”, cele ce ați făcut pentru ridicarea Monumentului Eroilor și inaugurarea cimitirului eroilor din Râul Alb, vă servesc numai spre laudă. Continuați deci, cu statornicie calea apucată, fără a ține cont de piedeci și de clevetitori! **CRONICAR.**

Cioclii poporului român

Cine nu a simțit în fundul sufletului sentimentul de scârbă inspirat adesea de cetirea gazetelor din țara noastră? Cât sbucium pentru a servi o anumită grupare politică și câtă șarlatanie, când încearcă să inspire articolelor o notă de sinceritate. Dacă nu m'ar obliga afurisita de necesitate profesională, nu aș pune mâna niciodată pe aceste foi purtătoare de microbi politici, cari infectează țara. Câte valuri de boale nefaste împoasă ele asupra poporului! Ce idologie străină de aspirațiile acestui popor reprezintă ele în goana după gheșefturi!

Fidelă oglindire a cloacei în care se scaldă politicienii ambițioși, aceste foi abjecte, se străduiesc din răspuțeri să întrețină vrajba în sufletul poporului și să anihileze astfel, în vederea beneficiului cât mai mare în teșgheaua întreprinderii, orice atenție dela problemele

mari ale neamului, cari cer azi mai mult ca ori când o grabnică rezolvire

Oare ce folosesc poporului aceste schelălăituri disperate sau osanalele ce le ridică ei oricărei încercări de a se lua în antrepriză moșia lui? Ce văd ei folositor în încăerarea politicianilor? Evident că numai câștigul lor personal, numai satisfacerea unor anumite calcule de ordin bănesc.

Și aceasta se intitulează presă românească, presă independentă. Nici românească nu e, și nici independentă.

Gazetele împreună cu clichele politice pe cari le servesc, pregătesc mormântul neamului, dacă conștiința poporului nu va fi trezită la vreme și îndrumată pe calea logică impusă de halul în care ne găsim.

E deopotrivă de dăunătoare și de caraghioasă forfoteala acestor

mormoloci politici în hărdăul interreselor meschine, din care, la intervale, sare câte unul și în topăituri patriotice se leapădă de restul conviețuitorilor. Ca o fatalitate însă, a mediului care i-a produs, se aruncă din nou întrânsul pentru ca debordarea provocată de fermentație, să-i găsească la locul lor, când va invada ținuturile acestei țări mănoase.

Țara atunci înregistrează venirea la cârmă a altui partid politic.

În gura frunțașilor partidului vor răsună din nou cuvintele țară și patrie, dar în totdeauna ele vor constitui, prin înțelesul ce aceste cuvinte îl au în gura lor, un biciu pe spinarea poporului care trebuie să-și recunoască vina de a-i fi produs.

Sărmană Patrie! Sărman Popor! Acei ce se înghesue să te conducă, nu cunosc nici măcar cea mai elementară datorie a unui om politic!

Ce înseamnă acest lucru: țară, patrie, dacă nu un teritoriu anumit, cuprins între fruntarii, cu o anumită populație de baștină pe care conducătorii ei au datoria s'o îndrumeze pe calea civilizației și a progresului în toate domeniile de activitate? Ce alt rost pot avea granițele statului, dacă nu să servească această cauză sfântă?

În orice țară din lume, oamenii politici le incumbă datoria de a contribui cu priceperea lor la bunăstarea materială a elementului autohton, stare care aduce după sine și pe cea morală, numai în virtutea căroia își pot găsi justificarea sutele de miliarde cheltuite cu înarmarea.

Intrucât se respectă la noi aceste condiții de existență ale unui neam, când vedem covârșitoarea *supremație a străinilor, mai ales a Evreilor*, cari tind să nu ne lase decât rolul de servitori, redus la cea mai strictă interpretare a cuvântului?

Nu exagerez când spun, și o anumită cercetare vă poate dovedi, că *dela ministru și până la cel mai umil creștin, ne rotim toți în jurul piramidei forțe semite*, care din neiertata nesinchisire a politicienilor, dețin aproape toate mijloacele de acumulare a avuției. Numai funcțiunile publice sunt singura ramură în care energia creștină își poate găsi întrebuințare, dar presa evreiască, formidabilă, veghează ca posturile înalte să nu poată fi ocupate decât numai în urma constatării din partea ei, ca oamenii ce râvnesc la ele să prezinte destule garanții, că nu se vor opune suptății lor. Cât privește funcții

inferioare, acestea cu salarizarea proastă și cu scumpetea întreținută de Evrei, nu vor putea niciodată să ofere creștinilor, prin exercitarea profesiunilor publice, o stare materială capabilă să discute Evreilor întâietatea, sub raportul avuției.

Și avuția este totul. Banul e factorul principal de civilizare a oricărui popor și numai el este chezașia puterii și trăinicia unui stat. În lipsa lui ideea de patrie pierde din importanța care i se cuvine, căci o populație autohtonă săracă este oricând adaptabilă intereselor acelor cari îi dau posibilitatea să-și țină zilele. Intelectul creștin întrebuințat de Evrei numai acolo unde e indispensabil, nu poate decât foarte rar să-și facă o situație, afară de cazul când e om politic în sensul vederilor lor, iar mâna de lucru exploatată cu sălbătăcie de acești acaparatori, plătește posibilitatea de a fi exploatată, tot Evreilor sub forma cumpărării mărfurilor de cari au nevoie.

În mâinile cărei populații se află comerțul, industria și instituțiile bancare? Ce cale apucă veniturile rezultate din exploatarea moșilor, pădurilor și tuturor bogățiilor solu-lui?

Priviți prosperitatea pe care o iau firmele evreiești, priviți înmul-

țirea societăților anonime cu capital evreiesc, priviți comerțul care 90% este în mâinile lor, priviți înfățișarea semită a orașelor din tot cuprinsul țării și veți avea răspunsul.

Deasupra acestora veghează cu strâșnicie gazete cu tiraj zilnic, de sute de mii de foi, cari mențin poporul în stare de ignoranță și sclavie, nelăsându-l să vadă prăpastia pe care i-o pregătește și care îl va forța să lase pradă străinilor pământul încredințat cu prețul atâtor jerfe de sânge de către strămoșii lui.

Ar fi o naivitate să ne închipuim că oamenii noștri politici își vor risca situația, de dragul populației creștine și chiar de ar voi nu pot, căci s'ar pune în contradicție cu legile și regulamentele internaționale pe cari le-au aprobat.

O singură mare speranță și încredere ne mai rămâne, aceea în puterea de luptă a Ligii Apărării Naționale Creștine care e sigur că va triumfa, căci acest neam nu trebuie să piară cum nu trebuie să piară renumele Dacilor înfrânți la Sarmisegetuza.

Ioan Cristache

— București —

CORESPONDENȚĂ DIN LIPOVA

Comercianți străini și români

Reuniunea comercianților și industriașilor din Lipova și-a serbat în 7 Iulie a. c. jubileul de 25 ani de existență.

Banchetul obicinuit în asemenea ocazii n'a lipsit nici acum. S'a ținut în localul „Băilor Lipovene”, la care au participat pe lângă comercianți din Lipova și delegații comercianților din Arad, Timișoara etc. A fost prezent și dl pretor al plasei Lipova. S'a așteptat și sosirea d-lui ministru al Banatului: Sever Bocu, care n'a venit.

S'au rostit mai multe toasturi. Toți năzuindu-se a evidenția situația tristă și halul jalnic în care au ajuns — după războiu — comercianții.

— Printre altele este de remarcat critica adusă guvernului actual pentru promisiunile făcute, dar neîndeplinite. S'a accentuat că chiar acest guvern, dela care comercianții au așteptat mai mult, n'a făcut nimic bine pentru ei. Nici împrumut comercial, nici stabilizare. În loc de stabilizarea leului, a rămas stabilă situația jalnică a comercianților. La alcătuirea legilor comerciale nu s'a

ținut cont de comercianți, descontând cel mai important element producător al țării. Guvernul trecut (liberal) la toate plângerile comercianților, a răspuns că „România” este o țară agricolă, deci trebuie ajutați agricultorii. Așa fiind situația, comercianții sunt lăsați deci singuri, este necesară o organizare solidă, ca prin camerele de comerț să-și poată impune guvernului doleanțele lor. Apoi că, atâta timp până când comerțul nu se va organiza pe baze internaționale, ci se va ține cont de naționalitate, nu va înflori. —

Înainte de a face comentariile, țin să amintesc, că toate discursurile au fost rostite în limbile maghiară și germană. Numai mulțumirea, scurtă, pentru participare rostită de dl dir. al Băncii Gloria, dl Popa a fost în limba română. Membrii — cu excepția unora creștini — erau în întregime Jidani. Aveam impresia că sunt în Ungaria.

Este totuși nostimă plângerea d-lor comercianți, preținși factorii cei mai importanți ai țării, atunci când aceștia au posibilitatea să călătorească

pe automobilele proprii (Buick), permițându-și acest lux, și când înfățișarea lor îți face impresia, tocmai contrară omului flămând și lipsit.

Da, acești internaționali mai au pretenția să ți e ajutoari, cari și așa ne sug toată vloga țării, fără ca să aibă cel mai mic control din partea celor chemați; însă du ere, aproape în întregime aserviți banului lui Iuda.

Lipitorile cari prin falimente frauduloase, și alte mârșăvii caracteristice neamului lui Izrael, — pururea în dauna creditorilor — peste o noapte ajung milionari; iar aceștia urlă că sunt săraci, că sunt lipsiți, iar situația lor este jalnică; cari fără nici o conturbare sufletească, speculează naivitatea și nevoia cumpărătorului și frustrează și statul.

Știut fiind că comerțul aproape în întregime se găsește în mâini străine, în consecință creditul comercial, ar fi un ajutor, numai și numai pentru străini, ca să aibe posibilitatea să exploateze și mai bine țara și să monopolizeze în întregime toate avuțiile țării Românești.

Cum se explică că, acești șarlatani cari se plâng de neajunsuri, pe lângă toate falimentele și nevoile, nici unul nu-și părăsește cariera de comerciant ci din tată în fiu, face numai comerț.

Nu vedem nici un Jidan să fie miner, stănjănar, cărauș, servitor, măturător de stradă. Nu, aceste ocupațiuni nu sunt date neamului lui Iuda, ci numai „goimilor”. Pentru că nici o ocupațiune nu este așa de rentabilă, ca comerțul, unde cu cea mai mică efortare, realizezi cel mai mare câștig.

Deci, strigătele lor sunt neadevăruri, asemenea urletelor, câinilor la lună.

Mărirea impozitelor, probabil că tot în urma unor asemenea alarme s'a proiectat fără considerare că funcționarul și țărănul n'au ce mânca.

Căci știut este că ori și ce impozit lovește mai tare în funcționarul care nu-și poate ascunde leafa, și țărănul care nu-și poate nega palma aceea de pământ ce o are.

Ei n'au posibilitate de scăpare dela impunere, ca comerciantul, prin diferite modalități cunoscute și practicate de dânsii.

Dle Ministru grăbiți cu împrumutul comercial, căci se prăpădesc, sprijinitorii Dv, străinii... și ce o să faceți fără ei? ....

N. B.

— Lipova. —

Imprudența jidovească din Târgu Căușani-Tighina

Jidanii din mijlocul populației pașnice de moldoveni, de câțva timp au devenit ostili față de tot ce-i românesc.

Erau ei obrasnici și mai înainte, dar acum au ajuns la culme.

Și au de ce. Când li s'au acordat atâtea drepturi în România Mare, când în toate funcțiunile statului își au reprezentanții lor, nu se sfiesc de a comite acte mârșave ce jignesc pe Români.

Relatăm cazul ce s'a petrecut de curând în acest târg cu ocaziunea venirii în propagandă politică a d-lui Meissner, fost ministru, dl Nița și fratele dlui Goga, din partidul poporului.

După toată ideologia democra-tismului deci, țara noastră de care se face atâtea paradă, și indiferent de ce valoare politică erau dnii, uman ar fi fost ca dnii să fi fost lăsați liberi să-și desfășoare planul avut.

Dnii din partidul poporului, nu numai că au fost primiți cu huidu-ieli și cu'n bombardament de ouă și pietre, li s'a barat intrarea în sa'a unde era să țină întrunirea, de cei 400—500 Jidani, cari i-au bruscat, fiind nevoiți a se retrage cu multă prudență la automobil și să plece din acest târg jidovit.

Deasemenea plecarea le-a fost însoțită de formidabile vociferări și insulte la adresa „regățenilor“, a țării și chiar a Coroanei.

Jidanii în corpore au strigat cu-vinte de hulă contra țării și a Co-roanei, azîndu-se din marea mul-țime jidovească: — „Jos Coroana!“

Un fior de groază ne-a săgetat corpul aceste cuvinte, din gura celor ce sunt opoșiți la sânul Patriei noastre.

Am căutat a recunoaște măcar câțiva Jidani ce au avut îndrăzneala aceasta, dar, ne-a fost inaccesibil.

Autoritățile au fost anchilozate din timp de autocratul județului senatorul Zipstein.

Se cunoaște din presa zilnică activitatea acestui senator, și patriot-ismul de care este însuflețit.

Jidanii din întreaga Basarabie sunt contra noastră și adepți ai lui Lenin și Trozki, și vor a ne distruge armata, biserica, școala și a ne ponegri dinastia.

Cazul dela Tighina, cred că se cunoaște de toată suflarea româ-nească, când studenții jidani, au

ponegrit portretul M. S. R. și care de fapt au primit o mică pedeapsă, căci pentru Jidanii dela Căușani nu le-a fost un exemplu drastic.

Toate aceste lucruri decurg din prea marea libertate dată Jidanilor de către oamenii noștri politici, numai ca să întrunească numărul de voturi fără a se gândi la inte-resele superioare ale Patriei lor.

Când Jidanii au avut îndrăzneală să ne atace Coroana, nimeni nu a luat măsurile cuvenite pentru des-coperirea autorilor, parcă nimic nu s'ar fi întâmplat.

Cerem a se lua măsurile cuvenite și a pune la respect pe Jidanii bol-șevici; iar pentru ca politicianismul să dispară din țara noastră trebuie ca bărbații noștri de stat, oamenii politici, în nobila accepțiune a cu-vântului să renunțe, cu jertfa mo-mentană a popularității lor, de a

face politicianism și de a sprijini pe electorii politicieni; să-și dea toată osteneala atât la guvern cât și în opoziție pentru a face educația ce-tățenească a poporului trezindu-i conștiința interesului public și pro-curându-i mijloacele de a cunoaște și judeca chestiunile publice dela ordinea zilei (G. Aslan).

Pentru mârșăvia jidovească din Căușani protestăm toți puținii Ro-mâni de aci și asigurăm că nici-odată planurile criminale jidovești contra siguranței țării noastre nu vor fi aduse la scopul lor, atât timp cât va strălui viteazul nostru ostaș, pe Nistru; și nici demnitatea Co-roanei nu va fi atinsă, ci va dăinui atât timp cât soarele va strălucii pe cer!

Str'găm: Să trăiască Coroana, viteaza noastră armată, toată su-flarea Românească și L. A. N. C. dela care se așteaptă mântuirea.

Gh. Ghinea — I. V. Miha

— învățători —
of. de rez.

Căușani-Tighina.

Inapoi la datorie!

Generația de azi pr zintă simp-tome foarte îngrijorătoare! Nu sunt în stare să-i prezic viitorul, mai ales că n'o pot compara cu nici una din generațiile trecute. Un studiu psihologic însă nu voesc să fac. Totuși, vreau să-i aduc aminte acestei generații că poartă o mare răspundere în fața istoriei. Deci, dacă voește să fie scutită de b'es-tețele generațiilor viitoare, să se desmetească un ceas mai de- vreme.

De aceea se impune ca din mij-locul acestei tinerimi să se ridice glasul de chemare la datorie. Să observe generația de azi, că pe di-naintea ei trec vertiginos probleme cari o interesează în cel mai înalt grad.

Probleme mari, ce privesc exis-tența nu numai a tineretului ci a neamului românesc în întregime. Să nu creadă noua generație că odată înfăptuit idealul nostru de veacuri, nu mai avem nimic de făcut! Nu! Trebuie muncă canalizată în spiritul vremilor ce vor veni și a eveni-mentelor ce se vor precipita. Să nu creadă noua generație că inte-gritatea teritorială se va păstra mai ușor decum a fost câștigată! Să nu se uite că, Ducele a spus: „Un tratatto non è una tomba“. Iar, dela Pesta li s'a promis Ungurilor noștri că încurând vor fi eliberați.

Anul fatal 1935 în care, spunea Mussolini, că se va hotări care na-țiune mai e vrednică să trăiască și care să fie ștearsă pentru *vecie* din istorie, ne va găsi oare pregătiți?

Sunt la țară și văd foarte bine sufletul poporului! Și tocmai acest suflet este de cea mai mare impor-tanță! Căci, chiar dacă am avea cel mai bun armament și cea mai bine pregătită armată din punct de vedere tehnic, nu vom putea face nimic fără sufletul care să le dea viață.

Este doar în mintea tuturor ca-zul Rușilor, din războiul mondial! La ce-a fost bun tot armamentul lor, când sufletul le era departe de prăpădul ce băntuia pravoslavnica Rusie.

Moldova a rămas plină de ar-mele lor! În acelaș timp, soldatul român, flămând și gol, dar plin de suflet, a pus cea mai teribilă sta-vilă oștirilor nemțești; fruntea lui a fost încununată de cea mai stră-lucitoare glorie militară! Avea suflet!

Azi, când suntem un popor de 18 milioane de locuitori, nu trebuie să uităm că 4 milioane din aceștia sunt minoritari — pe cari nu poți conta absolut deloc. Dar, cele 14 milioane de Români sunt pregătite să răspundă în fața istoriei? Nu! Căci țărani au fost demoralizați, zece ani de-a rândul de venalitatea

oamenilor noștri politici. Zece ani în șir partidele noastre politice s'au întrecut a face concesiuni străinilor în detrimentul acestui bun țaran român.

E proaspăt în mintea fiecăruia ajutorul acordat de guvern Ungurilor din Ardeal (25 milioane). Tocmai când aceștia se agita uni-son cu Budapesta!

Trebue să mai înșir diversele legături ale partidelor politice cu Jidanii, când acest lucru este prea bine cunoscut de cititorii acestei reviste?

Deci noua generație, care a apucat pe drumuri greșite, luptând în

rândurile diferitelor partide politice, sau a rămas indiferentă, are datoria să părăsească imediat aceste atitudini compromițătoare și să meargă în mijlocul poporului! *Să meargă în mijlocul poporului, dar nu ca să organizeze „cete de voinici”, ci să răspândească lumină și să ducă suflet nou, mare și curat românesc!*

Aceasta să o facă noua generație

A rătăcit destul pe drumuri greșite, așa încât azi, când neamul este la mare strâmtoare, am dreptul să-i strig: **Inapoi la datorie!**

NISTOR ȘANTA

— Someș —

Ceva despre agricultură

Scriu fără a avea pretenția a face o apologie sau o critică în geneze a istoriei agriculturii. Ca unul ce trăiesc în mijlocul naturii, la țară, fac mai mult constatări, aprecieri, note etc. ... Toate acestea caut a le da în măsura posibilității cât mai obiectiv. Oricum, dacă ar fi întru câtva neverosimil, rog onoratul cititor să fie mai indulgent cu obiectele ce mi-ar putea imputa.

Ca să pot scrie — ceva despre istoria agriculturii, ar trebui să posed o cunoștință exactă a faptelor și a practicii agricole precum și scrieri și documente din care să mă inițiez. Și cum — în țara noastră deși agricultura a jucat și joacă rolul cel mai precumpănitor în istoria țării — puțini au fost aceia care să formuleze în scris ceva din istoria agriculturii, și mai cu seamă aplicațiunile metodelor științifice aplicate la pământ.

Ca să vedem cum a fost agricultura încă din timpurile cele mai vechi, voi face un mic istoric. Am fost înzestrați dela natură cu un pământ bun, fertil. Așa fiind, speranțele erau îndreptate spre interese mari care ne făceau să ne simțim mai mult legați de pământ. Așa se și explică de ce cea mai mare parte din populație sunt agricultori. Pe lângă acest dar Dumnezeuiesc, s'a mai adăogat spiritul activ și de inițiativă ce l'am moștenit dela strămoșii noștri Romani.

Dacă te întorci cu gândul în urma anilor trecuți, emoțiile curate îți năvălesc în suflet și te face să te întrebi: „oare cât a trebuit să îndure bietul pământ — până să fie acela pe care îl vedem azi. În tot cursul secolilor trecuți — până în secolul al 18-a din cauza Polonilor, Ungurilor dar mai ales din cauza Turcilor care se amestecau în treburile noastre pentru agricultură, n'a fost numai o pierdere, nu numai atât,

dar o mizerie socială în toate.

Despre o evoluție cu adevărat a agriculturii se poate vorbi dela unirea principatelor și chiar mai înainte — la 1856 când geneza împărțirii pământului la săteni a fost pusă și realizată de marele Român M. Kogălniceanu.

Dorințele și aspirațiile cetățenilor de atunci au fost îndeplinite spre marea bucurie și recunoștință — și-a urmașilor.

Dar de atunci și până azi agricultura a intrat în noi faze. A trebuit să vină războiul cu împroprietărirea, ca să asigure dreptul de

proprietate, de libertate și independență, de care se bucură azi populația rurală.

Cu toată atenția ce se dă de către guvern și organele sale — pentru o îmbunătățire a muncii agricole, totuși — cu părere de rău constatăm că trebue să mai treacă timp ca țaranul român să se lase de tradiție. În genere, ceea ce face ca agricultura noastră să nu mai corespundă așteptărilor — e patima politică ce s'a întins și la țară, chestii deșănțate — care absorb întreaga activitate și nu lasă timpul și liniștea necesară — ca să cugete la problema științei aplicate la pământ.

E foarte just și nici nu m'am gândit să contrazic sufragiul universal — întrucât „Națiunea suverană nu e altceva de cât reunirea indivizilor ce o compun,” dar felul cum pun mai presus de ori ce, probleme politice și felul cum sunt exploatați de guvernele politice — în detrimentul lor, acestea ar fi unele din cauze, de care ne văetăm — de un compromis al agriculturii.

Dar afară de acestea ceea ce merită o mare atenție — e felul cum produsele muncii agricole strânse cu sudoarea frunții — sunt cumpărate de Jidani pe un preț de nimic — și vândute cu prețuri colosale.

E momentul cred, când fiecare trebue să fie conștient de ceea ce se petrece. *George Pasculescu.*

— Dolj —

Mișcarea Cooperatistă.

Apel.

La cererea mai multor oameni înțeleghători ai rostului cooperăției, în viața economică a unui stat — cum este România unde industria, comerțul și finanțele sunt în mâinile Jidanilor — conducerea Revistei „Înfrățirea Românească” a hotărât să rezerve, un loc oarecare, în fiecare număr, chestiunilor cooperatiste.

Și pentru a corespunde așteptărilor îndreptățite ale bunilor Români din tot cuprinsul țării, primim și publicăm articole, ce tratează subiecte de cooperatie și de bănci populare, dela orice înțeleghător al luptei ce purtăm, pentru ca România să fie a Românilor.

În asert scop, adresăm din acest loc un călduros apel către toate Cooperativele și către toate Băncile Populare din România Mare:

1. Să aboneze și să răspândească Revista și gazeta „Înfrățirea Românească”;

2. Să considere drept glas al lor publicațiile noastre, în care să-și tipărească bilanțul, convocatoriile și toate comunicatele ce au de făcut membrilor;

3. Să ne trimită articole pentru propaganda cooperatistă ținând cont să nu fie prea lungi

În felul acesta — sprijinind mișcarea cooperatistă — suntem convinși că facem cel mai real și cel mai prețios serviciu, țaranului român, care a fost și este încă sedus, înșelat și exploatat de neamul lui Iuda.

În numele conducerii revistei:

ȘTEFAN PENEȘ

Expert contabil, comerciant, fost director de cooperativă înainte și după război — Cluj

Sprijiniți Cooperația română.

Români, creștini!

Sprijiniți „Cooperația română” căci numai în chipul acesta aveți să dobândiți independența economică creștină, de care aveți atâta lipsă în lupta ce-o duceți ca „Neam”, în contra elementului evreesc din România!...

Dați obolul vostru „Cooperației române”, prin înființarea în comunele voastre de bănci populare sătești și cooperative de consum și producție!..

Veți putea valoriza în chipul acesta produsele voastre, înlăturând intermediarii Evrei, cari Vă speculează și Vă sărăcesc!

Mărfurile aduse de cooperativele sătești Vă oferă trei mari avantaje și anume: 1. Vă stau la dispoziție la timpul și locul dorit, 2. sunt mult mai ieftine decât la Evrei și 3. nu sunt falsificate!

Înființați bănci populare sătești, cari au să Vă procure capitaluri pe bază de credit, chiar în comuna Voastră! Veți economisi, deci drumul lung și ostentor al orașelor și Veți fi feriți de a fi exploatați de capitalurile străine, cu dobânzi exagerat de mari!

Ajutând „Cooperația română, Vă ajutați pe Voi ca „Neam”!..

Până în prezent, în țara noastră — România — s'au înființat aproximativ 4766 bănci populare, cu 962.515 societari, cu 1.265.500.000 lei capital social vărsat, cu 111.564.000 lei fonduri de rezervă, și 10.000.000 lei fonduri pentru opere sociale, 3453 cooperative de consum, aprovizionare și desfacere în comun, 2678 din acestea au 310.100 societari, 126.000.000 lei capital vărsat, 21.700.000 lei fonduri de rezervă.

Dar toate aceste bănci populare și cooperative sătești, amintite mai sus, în raport cu populația țării noastre, care are a p r o x i m a t i v 18.000.000 locuitori, înseamnă foarte puțin, în emanciparea noastră economică-națională față de pericolul evreesc, care din moment în moment ne amenință cu definitiva subjugare economică.

În alte țări, cum este de ex. Polonia, după statistica din 31 Dec. 1928, acest stat are 16.349 cooperative. Aci cooperația a prins rădăcini adânci în sânul populației dela țară și orașe. Este de ajuns numai să amintim că într'un singur an, adică în anul 1928 s'au înființat în Polonia 620 coope active de primul rang.

Cea mai puternică și bogată țară depe glob-Anglia; numai prin cooperație s'a putut emancipa economică față pe puhoiul evreesc, care și aci, a încercat subjugarea economică-națională a acestui popor.

Deci în viață, deviza să Vă fie, înființați bănci populare și cooperative sătești cu banul vostru, căci în acest mod sprijiniți „Cooperația română”. Nu cumpărați nici un ac dela Evrei!..

Un Cooperator — Turda.

Jidanii în Cooperație

Singura armă, ce o cred, contra Jidanilor, paraziți, după părerea mea este cooperația. Cooperația are scopul de a pune pe producător în directă legătură cu consumatorul; deci excluderea intermediarului, adică a Jidanului, fiindcă aproape toți intermediarii sunt Jidani.

Călăuzit de această idee am intrat în Cooperație, în ogrorul căreia muncesc de nouă ani de zile. Roadele acestei munci, se pot vedea, de cricine trece cu trenul dela Cluj spre Oradea, cum în stația Poieni se văd mari depozite de piatră cioplită, de granit și andezit produsele Cooperativei „Bologana” din Bologa, cari furnizează anual la diferite Primării din țară, în valoare de mai multe milioane de lei, cu toate că este condusă numai de țărani români, despre care se spunea: că nu sunt buni de altceva, decât „de păstori”.

Tot roadele acestei Cooperative se pot vedea și în susnumita comună, unde s'a zidit mărețul lăcaș de rugăciuni, zidit din piatră de granit, la care a contribuit Cooperativa cu sume însemnate, materiale etc.

Pentru binele ce l'a adus Cooperația, omenirii, Alianța Cooperatistă internațională, a hotărât să serbeze în tot anul o zi, „Ziua Cooperației”; în anul acesta ziua Cooperației s'a serbat, în 6 Iulie, iar, noi în România, fiind ziua de 6 Iulie zi de lucru, am serbat această zi, Duminecă la 7 Iulie.

Din toate părțile țării citim, că s'au aranjat serbări frumoase cu această ocazie.

La Cluj încă s'a ținut o frumoasă serbare Cooperatistă, în Școala primară No. 4, aranjată de Dnii Conducători ai Regiunii IX. Cooperatistă din Cluj, ajutați de dl Pescariu președintele Băncii populare Cluj-Mănăstur, la care a luat parte aproape toți cooperatorii din jur.

După vorbirile frumoase a D-lor Gh. Vlădescu inspector și a D-lui Pescariu, câțiva copii de școală ne-au distrat cu frumoasele jocuri și cântece naționale, conduse tot de Dl Pescariu.

S'a luat o masă comună, iar pe urmă s'a vizitat Academia de Agricultură.

Tot farmecul serbării însă, a fost scăzut, deoarece între Cooperatori, preoți, învățători și țărani frunțași, era și jupânul Tinehelstein, delegatul Băncii Populare, „Nădejdea” din Miheș, care este conducătorul acelei Bănci.

Mă întreb; Oare Miheșul, comună frunțasă, n'are oameni mai vrednici decât jupânul Finchelstein?... și așa ce rost mai are cooperativa?

IOAN L. POTRA

Bologa — jud. Cluj

„Desvoltarea Cooperației”.

Am primit la redacție broșura D-lui Nicolae Aghir, intitulată „Desvoltarea Cooperației în România”, apărută la București, în 1928, la tipografia I. C. Văcărescu din str. Umbrei No. 4

Lucrarea merită să fie citită și coprinsul să rămână în mintea cititorului, care trebuie să se convingă în ceasul XI, că prin cooperație sub toate formele, Românul va ajunge la bună stare materială. Din belșugul traiului izvorăște puterea fizică, înmulțirea căsătorilor, sporul copiilor, dorul de învățatură, lumină la sate și hotărârea, urmată de fapte, Românul să ajungă stăpân în țară întregită cu jertfa lui și numai a lui.

Asemenea stare de lucruri va stăvili puterea Jdanului, care astăzi lipitoarea satelor, ținând pe bieții țărani în sărăcie, prin camătă, prin alcool și cu ajutorul politicianilor ticăloși, ce se află cu toții întovărașiți cu neamul lui Iuda.

Iată pentru ce trebuie sprijinită cooperația, despre care Dl Nicolae Arghir dă prețioase informațiuni, arătând cum s'a desvoltat în ultimii 30 de ani sub îndemnul și cu ajutorul unui mare Român, care a fost Spiru Haret.

Rugăm pe Dl M. Arghir să ne mai trimeată la redacție studii ale D-sale asupra cooperației.

Redacția.

Correspondență dela o Bancă Populară din Nordul Ardealului, ros de Jidani

Domnule Director,

Consiliul nostru de ad-ție prin ședința No. 22 din 14 Iulie a. c. a

hotărît a abona banca la revista și gazeta, „Infrățirea Românească”, ce apare sub conducerea Dv.

Deci, vă rugăm a ne trimite aceste două ziare, ce le găsim utile asociațiilor noștri și care vor putea ceti ceva pur românesc și lipsit de colaborarea jidănească, ce o au toate ziarele declarate ca Românești și care nu fac altceva decât desbină frații de acelaș sânge, atât în partea

politică cât și cea religioasă. Căci mișcarea antisemită trebuie să meargă strâns alături de mișcarea cooperatistă, căci numai prin mișcarea cooperatistă vom putea pune mâna pe economia națională ce o stăpânesc Jidanii. Deci la luptă strâns legați. Abonamentul îl vom trimite neîntârziat, cum le vom primi, Președinte: X. Contabil reg.: Y.

ce-l am față de fata creștină. Totuși dacă voi fi provocat de susnumitul satir, îmi voi cere scuze dela fata creștină, demascându-l publicului prin dovedire cu fapte.

Români, adevărați, să stăm puțin și să judecăm! Nu vă doare sufletul, când vedeți că un Jidan pus în fruntea administrației comunale, să vă batjocorească fetele?! Încă în mod oficial! Autoritățile administrative din Maramureș ce au de zis la acestea? În numărul viitor: operele Jidanilor notari din Maramureș. Pelin — Maramureș. —

Un tablou mult grăitor. Ne-a sosit la redacție un tablou de mărimea 52×46 dele un tânăr al cărui nume îl trecem sub tăcere. Nici o firmă românească din Cluj, unde am întrebat, nu voește să pună în fereastră acest tablou — de teama Jidanilor. — Costul unui tablou este 100 Lei, trimiși pe adresa noastră. Noi vom dispune trimiterea tabloului pe adresa celui ce l-a plătit. Ce cuprinde tabloul? De jur împrejur e înconjurat de svastici . În mijloc sus este Mântuitorul răstignit. Deoparte și de alta se văd Traian și Decebal, părinții neamului nostru. M. S. Regele, înalta Regentă, Răsboiul pentru întregire, înconjurat de cei mai luminați bărbați care au luptat și luptă pentru ca România să fie a Românilor, precum și niște poezii mișcătoare. Acest tablou ar trebui să împodobească casa fiecărui Român.

Una din dovezile sentimentelor jidovești față de Statul Român. În ziua de 10 Maiu, în com. Lozna jud. Someș s'a făcut serviciul divin la care au asistat bunii Români, cari au ieșit din biserică indignați și mirați, cum nici primarul, nici membrii consiliului comunal n'au fost la biserică, ba erau și unii intelectuali din alte comune cari au făcut întrebări, că ce-i ba-rem cu notarul? Li s'a răspuns, spre regretul comunei, că din anul 1927, în Lozna e notar de jidan, de aceea în acești 2 ani, în zilele de sărbători naționale, nu că să meargă la biserică, ci din contra, cum e fratele lui, în zilele de „Zira eroi tor”, 10 Maiu a. c. a fost adus de jandarmi depe hotar, ba a ripostat jandarmii cu cuvintele, că el n'are sărbătoare. Mai e lipsă de comentarii?

Citiți și răspândiți

Infrățirea Românească

INFORMAȚIUNI

O distincție meritată. Dl prof. univ. I. C. Cătuneanu Directorul acestei reviste, înființată la 1 Noemvrie 1924, a primit în ziua de 22 Iulie 1929, următoarea scrisoare dela Societatea Academică „România Jună” din Viena:

„România Jună, societate academică social-literară în Viena Nr. 72/29 din 12 Iulie 1929.

Domnule profesor, Cu deosebită satisfacție avem onoarea a Vă aduce la cunoștință, că Societatea noastră, în Adunarea generală din 25 Maiu a. c. s'a văzut plăcut îndemnată, ca în considerarea meritelor ce v'ați câștigat prin activitatea Dv. culturală, națională și creștină, să Vă numească cu unanimitate de voturi, membru onorar al ei.

Trimisindu-Vă alăturat diploma de numire, ne permitem să Vă asigurăm, D-le profesor, de profundul nostru respect. Președinte: Alex. Domșa; Secretar: St. Lupșa.

D-Sale D-lui Prof. univ. I. C. Cătuneanu-Cluj.”

Tineretul L. A. N. C. — București: Duminică 30 Iunie, a luat ființă organizația Tineretului Ligii Apărării Naționale Creștine din Culoarea de Verde a Capitalei și care este compusă din următorii tineri: Nicolae G. Thomescu, Petre Alduleanu, Cezar Popescu, Marin Simionescu, Florea Cazan, Virgil Pop. Sediul: Calea Griviții 368.

Tineretul Ligii Apărării Naționale Creștine din culoarea de verd: a Capitalei cu sediul în Calea Griviții No. 386 roagă pe Domnii membri în Tineretul L. A. N. C. din capitală și pe tinerii cari aderă la această mișcare, să treacă pela sediul nostru, pentru a primi instrucțiuni, cu

privire la formarea de tinerete în celelalte culori ale Capitalei. — N. G. Thomescu.

Producție teatrală. În seara zilei de 20 Iulie a. c. a avut loc în comuna Prundul-Bârgăului producțiunea teatrală urmată de dans, dată de către societatea Artistică-Literară „Liviu Rebreanu” din Bistrița. Programul s'a deschis cu piesa „Femei ciudate” într'un act, în care interpreții rolurilor, dra L. Plăianu, dnii I. Ilea, Stejărean, N. Greavu și P. Mercan au dovedit mult talent, încât au întrecut toate așteptările. În punctul al doilea dl I. Ilea a recitat poezia originală „Vis..”, dovedind laudabile resurse dramatice. Dl Iulian Someșan a fost la înălțime prin cântarea unei frumoase doine din Mehedinți. În comedia „Nătăfleală la peți”, D-rele L. Plăian, A. Stejărean, L. Moldovan, M. Albu și Dnii I. Ilea, N. Greavu, P. Mercan, au interpretat rolurile în chip ideal. Prin bogatul program de mai sus, publicul asistent a rămas frumos impresionat de manifestația culturală a Soc. „Liviu Rebreanu”.

Jidanii satiri din Maramureș. În „Infrățirea Românească” din 15 Iulie a. c. am arătat publicului — în linii generale — trista situație a Maramureșenilor sufocați de lăfțele păgâne-Jidanii; promițând că la rând voi arăta fapte și descoperiri senzaționale din mica Palestina — Maramureș. De data aceasta voi demasca publicului cititor, pe un interesant satir-jidan din Maramureș. Acest satir este notarul Alexandru Deutsch din comuna Oncești, care prin citații oficiale chema la primărie pe fata creștină care-i convenea lui. Unde se poate o mai murdăra faptă decât aceea a satirului Deutsch? Mă feresc de a da dovezi — nu doar că n'ași avea — ci de respectul